

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 320/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (adresa pre doručovanie [REDACTED]), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 127/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. februára 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (adresa pre doručovanie [REDACTED]; ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 127/2012 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že „rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 29.10.2013 sp. zn. 21 P/127/2012 v konaní o rozvod manželstva a určenie rodičovských práv a povinností voči maloletému synovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], súd rozhodol, že manželstvo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] rozvádza, starostlivosť o dieťa zveril matke, ktorú ustanovil za jeho majetkovú opatrovníčku, otcovi určil mesačné výživné vo výške 500,00 EUR a styk otca s dieťaťom súd neurčil.“.

Sťažovateľka uvádza, že proti „rozsudku súdu prvého stupňa som dňa 23. 12. 2013 podala odvolanie, rozsudok som napadla pre nezákonnosť, nakoľko v tom istom čase prebiehalo na Okresnom súde Košice I trestné konanie sp. zn. 3 T 38/2013 vedené proti otcovi [REDAKOVANÉ] vo veci jeho obžaloby zo sexuálneho zneužívania syna. Bolo v záujme dieťaťa, aby súd styk otca so synom zakázal, keďže trestné konanie bolo právoplatne ukončené až rozhodnutím zo dňa 30. 11. 2014. Odvolaciemu súdu som navrhla, aby rozsudok v časti napadnutej odvolaním zmenil, alebo ak existujú zákonné predpoklady na zrušenie rozsudku, aby tento v časti napadnutej odvolaním zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.“.

V súvislosti s rozhodovaním odvolacieho súdu sťažovateľka uvádza, že „krajský súd v Košiciach preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa ust. § 212 ods. 2 písmeno a) O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky ani na jeho potvrdenie, ani na jeho zmenu, preto o odvolaní rozhodol Uznesením sp. zn. 8 CoP/51/2014-183 7112217390 zo dňa 25. 8. 2014 tak, že rozhodnutie – Rozsudok súdu prvého stupňa sp. zn. 21P/127/2012 v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na jej ďalšie konanie.“.

Sťažovateľka v súvislosti so späťvzatím odvolania v sťažnosti uvádza, že „vzhľadom k tomu, že v odvolacom konaní Okresného súdu Košice I sp. zn. 21 P/127/2012 vo veci

nebolo právoplatne rozhodnuté som dňa 5.10.2016 podala ako oprávnená osoba v podateľni Krajského súdu v Košiciach späťvzatie odvolania v celom rozsahu voči rozhodnutiu krajského súdu, ktorý o odvolaní rozhodol uznesením zo dňa 25.8.2014, a to v zmysle ust. § 367 ust. § 368 ust. § 369 C.s.p.“.

Sťažovateľka namieta, že „okresný súd Košice I sp. zn. 21P/127/2012 v odvolacom konaní pokračoval znaleckým dokazovaním predvolaním účastníkov znalcom k znaleckému vyšetreniu pozvánkou zo dňa 9.1.2017 aj napriek tomu, že som svoje odvolanie vzala dňa 5.10.2016 späť. Okresný súd Košice I v odvolacom konaní 21 P/127/2012 nesplnením povinností vyplývajúcich z jeho právomocí - nečinnosťou v procese s predmetom konania - späť vzatia odvolania odvolávajúcim zo dňa 5.10.2016 tak, že odvolacie konanie uznesením nezastavil ale v konaní pokračoval znaleckým dokazovaním, vykonával svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu v úmysle zadovážiť navrhovateľovi [REDAKOVANÉ] neoprávnený prospech, aby rozsudok súdu prvého stupňa o rozhodnutí jeho povinnosti mesačne prispievať maloletému dieťaťu na výživu sumu vo výške 500,00 EUR nenadobudol právoplatnosť, nakoľko povinný od mája 2016 prispieval na výživu dieťaťa len čiastočne sumou 80,00 EUR, je proti nemu vedená exekúcia na vymoženie dlžného výživného a tiež matka v zastúpení oprávneného dieťaťa podala v tejto veci trestné oznámenie, čím súd zmaril sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] uplatnenie jeho základných práv a slobôd, a to predovšetkým právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie.“.

Sťažovateľka v sťažnosti poukazuje na relevantnú právnu úpravu, pričom uvádza, že «[v] zmysle zákonného ustanovenia platného do 30.6.2016 - Zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok „O.s.p.“, súd obligatórne rozhodne o odvolaní tak, že odvolanie odmietne - v zmysle ust. § 218 O.s.p., alebo rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdí – v zmysle ust. § 219 O.s.p., alebo rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení - v zmysle ust. § 220 O.s.p., alebo rozhodnutie súdu prvého stupňa zruší - v zmysle ust. § 221 O.s.p.. V zmysle ust. § 223 odvolací súd ak potvrdzuje alebo mení rozsudok rozhoduje rozsudkom, inak rozhoduje uznesením. V zmysle ust. § 367 O.s.p. ods. 1 ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne

nerozhodne odvolací súd. V zmysle ust. § 368 O.s.p. osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania sa možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia. V zmysle ust. § 369 O.s.p. ods. 1 dokiaľ o odvolaní nebolo právoplatne rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova, podľa ust. § 369 ods. 2 ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania, ust. § 369 ods. 3 ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.».

V súvislosti s porušením označených práv sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že „okresný súd Košice I konajúci v odvolacom konaní sp. zn. 21P/127/2012, o ktorom nebolo právoplatne rozhodnuté, v zmysle zákona toto konanie uznesením nezastavil a o späťvzátí odvolania podaného dňa 5.10.2016 oprávnenou osobou nerozhodol a v konaní znaleckým dokazovaním ďalej pokračoval tým, že poverený znalec v predmetnom konaní pozvánkou zo dňa 9.1.2017 pozval účastníkov k znaleckému vyšetreniu. Okresný súd Košice I v konaní 21P/127/2012 nečinnosťou resp. neplnením si povinností vyplývajúcich z jeho právomocí porušil práva sťažovateľa...“.

Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nečinnosťou Okresného súdu Košice I v odvolacom konaní sp. zn. 21 P/127/2012 v procese s predmetom konania - späť vziať odvolania odvolávajúcim zo dňa 5.10.2016 porušené bolo.

2) Zakazuje Okresnému súdu Košice I v odvolacom konaní sp. zn. 21 P/127/2012 pokračovanie v porušovaní práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a základného práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a prikazuje, aby vo veci späťvzatia odvolania zo dňa 5.10.2016 sťažovateľom obnovil stav pred porušením a konal podľa osobitných predpisov.

3) Priznáva sťažovateľovi za porušenie jeho práv a základných slobôd orgánmi verejnej moci primerané finančné zadosťučinenie v rozsahu 2000,00 EUR na účet sťažovateľa, číslo účtu 291 963 4526/1100 do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Ťažiskom argumentácie sťažovateľky je jej nespokojnosť s postupom okresného súdu, ktorý koná v napadnutom konaní napriek tomu, že sťažovateľka vzala späť svoje odvolanie proti skoršiemu meritórnemu rozsudku okresného súdu sp. zn. 21 P 127/2012 z 29. októbra 2013 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Sťažovateľka vzala svoje odvolanie späť až dva roky po tom, čo o ňom odvolací súd rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľka sa po zrušení rozsudku okresného súdu a následnom späťvzatí odvolania domáha zastavenia napadnutého konania, s čím si spája nadobudnutie právoplatnosti (zrušeného) rozsudku okresného súdu. V nečinnosti okresného súdu v súvislosti s nevybavením jej podania označeného ako „*späťvzatie odvolania v napadnutých výrokoch o výživnom a o styku navrhovateľa a mal. [REDAKOVANÉ]*“ (ďalej len „späťvzatie odvolania“) sťažovateľka vzhlíada porušenie svojich práv podľa ústavy a dohovoru. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ju posúdil ako sťažnosť vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom (nečinnosťou) okresného súdu v napadnutom konaní v súvislosti s rozhodovaním o späťvzatí odvolania sťažovateľky.

V takto vymedzenom rozsahu ústavný súd predbežne prerokoval podanie sťažovateľky a rozhodol o ňom.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priesťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený

verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spravodlivosti.

Sťažovateľka podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodoval Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), ktorý uznesením sp. zn. 8 CoP 51/2014 z 25. augusta 2014 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 10. novembra 2014.

Sťažovateľka adresovala 5. októbra 2016 krajskému súdu späťvzatie odvolania, v ktorom uviedla, že *„[v]o veci uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/51/2014-183 7112217390 zo dňa 25.8.2014 o zrušení rozsudku a vrátení na ďalšie konanie v napadnutých výrokoch o výživnom a o styku navrhovateľa s mal. [REDACTED] beriem svoje odvolanie v celom rozsahu späť“*.

Priamo zo späťvzatia odvolania sťažovateľky vyplýva, že v čase späťvzatia odvolania mala vedomosť o právoplatnom uznesení krajského súdu, ktorým bol ňou napadnutý rozsudok okresného súdu zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľka svoje odvolanie proti rozsudku okresného súdu vzala späť až 5. októbra 2016 (2 roky po rozhodnutí krajského súdu o jej odvolaní).

Podľa § 207 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (účinného v čase rozhodovania o odvolaní sťažovateľky – do 30. júna 2016) dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak niekto vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

Podľa § 369 ods. 1 Civilného sporového poriadku (účinného v čase doručenia späťvzatia sťažovateľky – od 1. júla 2016) dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova.

Právna úprava v súvislosti so späťvzatím odvolania nepripúšťa možnosť vziať odvolanie späť potom, čo o ňom bolo rozhodnuté. V prípade sťažovateľky bolo uznesenie krajského súdu v čase späťvzatia odvolania takmer dva roky právoplatné.

Sťažovateľka sa mylne domnieva, že konanie prebiehajúce na okresnom súde po zrušení a vrátení veci je konaním odvolacím a z dôvodu, že toto nebolo v čase späťvzatia odvolania právoplatne skončené, môže späťvzatím odvolania docieľiť jeho zastavenie a nadobudnutie právoplatnosti rozsudku okresného súdu (ktorý predtým napadla odvolaním).

Je nevyhnutné poukázať na to, že okresný súd je oprávnený (a vzhľadom na skutočnosť, že ide o konanie vo veci maloletého dieťaťa) aj povinný pokračovať v konaní a rozhodnúť o výživnom na maloleté dieťa a o styku otca a maloletým dieťaťom (prípadne aj o ďalších otázkach vo veci maloletého dieťaťa), preto skutočnosť, že okresný súd pokračuje v napadnutom konaní a na podklade späťvzatia odvolania sťažovateľky nerozhodol v súlade s jej predstavou o zastavení konania, nemožno jeho postup vyhodnotiť ako nečinnosť.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd uvádza, že s poukazom na dôvody, pre ktoré rozhodol o odmietnutí, sa z dôvodu hospodárnosti konania

už nezaoberal otázkou odstránenia procesnej prekážky konania spočívajúcej v nedostatku kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľky, pretože dôvody, pre ktoré ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti, by neboli odstrániteľné ani prostredníctvom právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2017